

Суб'єкт права на конституційну скаргу – Товариство з обмеженою відповідальністю „Меріста“ (далі – Товариство) звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням визнати:

1) такими, що не відповідають вимогам статей 1, 3, частин першої, другої статті 8, статті 21, частин другої, третьої статті 22, частин першої, четвертої, п'ятої статті 41, частин першої, другої статті 55, статті 64 Конституції України, приписи:

– частин третьої, четвертої статті 5 Господарського процесуального кодексу України від 6 листопада 1991 року № 1798–XII (далі – ГПК України, Кодекс), якими встановлено, що:

„3. Єдиним способом захисту прав осіб, які є (були) учасниками банку і права та інтереси яких були порушені внаслідок виведення неплатоспроможного банку з ринку або ліквідації банку на підставі протиправного (незаконного) індивідуального акта Національного банку України, Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, Міністерства фінансів України, Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку, рішення Кабінету Міністрів України, є відшкодування завданої шкоди у грошовій формі.

4. Визнання протиправним (незаконним) індивідуального акта/рішення, зазначеного у частині третій цієї статті, не може бути підставою для застосування способів захисту у вигляді визнання недійсними, нечинними, протиправними та скасування будь-яких рішень, правочинів або інших дій/визнання протиправною бездіяльності, прийнятих, вчинених або допущених у процедурі виведення неплатоспроможного банку з ринку/ліквідації банку“;

– підпункту 1 пункту 5 розділу I Закону України „Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення механізмів регулювання банківської діяльності“ від 13 травня 2020 року № 590–IX (далі – Закон № 590), на підставі якого статтю 5 ГПК України було доповнено частинами третьою, четвертою;

2) такими, що не відповідають вимогам частини другої статті 6, частин першої, другої статті 8, частин першої, другої статті 55, статті 58, частини першої статті 126, частини першої статті 129 Конституції України, приписи пункту 7 розділу II „Прикінцеві та перехідні положення“ Закону № 590, згідно з якими:
„Судові провадження в господарських справах за позовом учасника та/або колишнього учасника банку про захист прав або інтересів, які були порушені внаслідок виведення банку з ринку на підставі протиправного (незаконного) індивідуального акта Національного банку України, Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, Міністерства фінансів України, Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку, рішення Кабінету Міністрів України, судовий розгляд яких станом на день набрання чинності цим Законом не завершений у судах першої, апеляційної або касаційної інстанцій шляхом ухвалення рішення (ухвали, постанови), у разі невідповідності обраних позивачем способів захисту вимогам частин третьої, четвертої статті 5 Господарського процесуального кодексу України підлягають закриттю у відповідній частині судом, який розглядає справу“.

Автор клопотання вважає, що оспорювані приписи обмежують право особи на ефективний судовий захист (оскільки істотно обмежують способи захисту права власності акціонерів банку), суперечать конституційному принципу непорушності права власності, унеможливлюють реалізацію вказаного права та його відновлення, порушують такі основні засади здійснення правосуддя як рівність усіх учасників судового процесу та змагальність сторін, а також порушують конституційні принципи верховенства права, незалежності та недоторканності суддів, недопустимості зворотної дії закону у часі.